

TELEGRAFUL ROMÂNUL

Nr. 83. ANUL XVI.

Telegraful este de done ori pe septemana: joi și duminică. — Prenumerarea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afara la c. r. post, cu bani gași prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului prenumerării pentru Săbiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

Săbiu, în 10/22 Octomvre 1868.

tru provinciile din Monarchia pe anu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platesc pentru întreaga oră cu 7. cr. sirulu, pentru a doua oră cu 5 1/2. cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2. cr. v. a.

Preșanții Sea Par. Episcopi alu Aradului Procopiu Ivacicoviciu a plecatu marti dimineții a catra Aradu.

Preșanții Sea Par. Episcopi alu Carasebesiului Ioan Popasua va pleacă astadi la 12 ore la Carasebesiu.

Membrii congresului, preoti și laici, cari nu suntu aici cu locuința au plecatu cătra casa.

La incheierea congresului.

Săbiu 8 Oct.

Dreptu continuare a celor dintrulu precedente de sub rubrica „sciri dela congresu“ avemu sa insemnam ca in sedintiele de duminica și luni s'a finitu deșabătarea asupra statutulu organicu și dupa cetirea a treia s'a primitu unanimu de congresulu întregu. De incheiere roși Dlu dep., Il. Sea dlu Secretariu de statu, Georgiu Ioanovicu următoarele:

„Inainte de a ne desparti fiam iertatu a spune putine cuvinte. Statutul organic despre organizatiunea provinciei noastre metropolitane e elaboratu și cu acest'a dorintiele noastre de multu nutritu suntu realizate.

„Eu cu acest'a ocaziune nu potu sa numi esprimu bucuria asupra acelu momentu epocalu in istoria bisericii noastre, ca noi romani, gr. orientali, adunandu-ne din toate partile Ungariei și Transilvaniei ne amu vedutu fratiesce intraniti, pre terenulu autonomiei bisericesci; terenu de aici inainte garantatu, necontestatu și necontestaveru; și pre acestu terenu amu ziditu templulu libertății confessionale și nationale; și cu organismulu staveritu ni-amu asigurat libertatea consciinței și propasirea neimpedecata pre calea culturale, fără carea nici unu poporu nu pôte deveni unu faptoru insemnatu între natiuni.

„Acest'a e rezultatulu esoperatu până adi. Si constatandu noi rezultatulu acest'a, ore e cu putintia sa nu ne aducemu aminte de faptele acelu barbatu, carele de multu, între impregiurările cele mai nefavoritorie, cu unu zel demnu de admirare, a conlucratu la esoperarea acestui rezultatu?

„Barbatulu acestu ilustru e Préveneratulu Presiedinte alu nostru, Escelentia Sea Archiepiscopulu și Metropolitulu Andreiu bar. de Siagun'a (sa traiasca sgomotoșe și repetite). Meritele Lui nu le vomu enumera. Cu enunțierea numelui Lui i-amu insemnatu și meritele, castigate pre terenulu bisericescu nationalu.

„Faptele Lui cele sublimu suntu constatate prin starea actuala a archidiecesei și prin autonomia noastră confessionala, la a cărei recastigare Escel. Sea a concursu in cea mai mare mesura.

„Meritulu cere recunoscintia Primesca dara Esc. recunoscintia și multiamia noastră cea mai ferbinte, cu carea și de aici inainte ti recomandam sânt'a noastră causa. Primesce manifestarea increderei noastre nemarginite, carea și spre viitoriu sa-ti servesca de spriginu la toate lucrările Tele, și cu care in acestu momentu solemnu Te rugam sa ni dai noue filoru bisericii și causei noastre comune binecuvantarea Tea.“ (Sa traiasca! sgomotoșe)

Esc. Sea Dlu Presiedinte: „Dloru! Inainte de a enunția cuvintulu din urma pentru adunarea noastră, amu sa ve spunu, cumca tare credu, ca nu numai membrii congresului acestui'a, ci și fia-care membru alu provinciei noastre metropolitane, vedindu cele ce s'au intemplat inainte de congresu, adeca alegerile, și vedindu cele ce s'au facutu aci in congresu, s'au convinsu, ca nune nimenea in pro-

vincia noastră metropolitana ôspe și nemernicu ci este cetățienu cu sântii in biserica noastră adeca in societatea cea mai aleșă, ce pôte fi in nemulu omenescu. (asiă este!). Societate este și biserica noastră. Pre ce basa este ea pusă și ce reguli seu legi are, le scimu cu totii. Temelia societății noastre bisericesci este lumina luminilor și resaritul resariturilor; este de o fiintia adusa in lume și in totu nemulu omenescu, cărei fiintie toti aceia, cari nu vreu sa se inchine vrenuti idolu cioplitu din lemnu seu din petra, i se inchina. Nu numai d-văstra, cari reprezentati provincia Metropolei noastre, ci fiesce-care membru alu ei pôte fi convinsu, ca toti suntemu impreuna lucratori a unui Ddieu in societatea noastră bisericesca și ca suntemu priviti in urm'a legiloru fundamentali, de zidirea lui Dumnezeu și de casa lui Ddieu. Tote acestea institutiuni bisericesci seu ale asociatiunii noastre bisericesci ne convingu despre aceea ca suntemu și egali indreptatiti cu totii, ca între noi nu este nici o deosebire, și ca prin urmare este o libertate pre basia positiva in asociatiunea noastră bisericesca. Nu vomu, Dloru, nici cu privilegiulu acest'a sa ostenscu atentiunea Dloru Văstre de și sa mi fie iertatu, a dice, ca lucrulu mai departe aterna dela Dvăstra (sa traiasca!) Asiă dori mai multe sa va spunu... Essentia inșă este acest'a: fiti revnitori legii și dati suflitele Văstre pentru legatur a parintilor vostri! aducetive aminte de lucrurile lor, care leau facutu între generatiunile lor, a cărory umatori suntemu noi, și veți avea mare cinstie și nume vecinicu. Aminu!“

Asiă s'a incheiatu eri cea din urma sedintia a sesiunii I. a congresului nationalu bisericescu român. Inainte inșă de a se departa membrii congresului din Săbiu mijlocira prin subscripțiuni punerea in lucrare a unui conductu maretin de facile in onôrea presiedintelui congresului. La 7 1/2 ore sera pleca conductulu dela fost'a resiedintia episcopesca, din strada Cisnadiie, cu music'a militaria. De aci trece preste piata mare și prin strada macelarilor cătra resiedintia metropolitana.

Ajungendu conductulu dinaintea resiedintiei, Dlu deputatu Missoiu, in fruntea deputatiloru congresului, roști cu o oratoriă esita diu profundulu animei sele, o cuventare, carea află celu mai viu resunetu in animele condeputatiloru sei și a fiacărui român, in modulu urmatoriu:

Escelentia! Dle Metrop. și Archiepiscope!
Din'a de astadi va remane cu litere indelebili insemnata pre paginile istoriei bisericii noastre dreptcredincioșe, căci in diu'a acest'a s'a finitu sub presiedintia Escelentiei Tele opulu acelu, care are sa servesca de base la constituirea întregii noastre bisericii. Noi cari amu avutu onôre, din increderea poporului că membri congresului acestui'a, a conlucra la reedificarea bisericii noastre, ne simțim cu atât mai ferice, cu câtu suntemu convinsi, ca biserica noastră, basata pre principiile depuse in operatulu acest'a, va fi libera și independenta; ca prin aceste ne-amu nesuitu a garanta independintia sea autonoma. Si cum a dișu Christosu: „Tu es Petrus et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam nec portae inferi praevalent contra eam, sa permita Atotputerniculu că și operatulu acest'a sa fia că unu steanu pre care sa stea biserica noastră tare și puternica, resistandu tuturoru viforeloru tempuriloru viitoare. Noi cari amu fostu adunati aici, amu seversitu că semantoriulu lucrarea sea, carele predă sementia sinului pamentului, acceptandu că ceriula sa-i remuneredie trud'a sea lasându că sementia acest'a sa aduca fructulu bunu doritu, asiă și noi amu semenatu pre terenulu bisericii noastre sementia principiiloru liberale democratice constitutiunale, și rugam pre Atotputerniculu că se-

menti'a acest'a sa aduca rodu bunu fericitoriu și sa intarēca biserica noastră nationale romāna autonoma. Precum reformatoriulu celu mare mergendu la conciliulu din Worms, cându a vedutu in caletoria unu omu sadindu lângă drumu unu pomu, s'a coboritu din trasur'a sea, și a dișu, lasa sa sadescu eu pomulu acest'a, și sadindulu a graitu: fa dōmne că principiile și doctrina mea sa prinda radecina și sa aduca rodu, că pomulu acest'a, asiă dicem și noi sa permita ceriulu pomulu seditu aici sa prinda radecina și sa servesca de scutulu poporului nostru dreptu credinciosu.

E ne negaveru ca congresulu acest'a are insemnate istorica. Inșă ca amu fostu adunati și ca amu pututu conlucra, a cui meritu mai mare este? de câtu alu Esc. Tele, care cu lupta de o viētia intrēga te-ai luptatu pentru recastigarea autonomiei bisericii noastre nationale romāne. Deci precum a dișu Simeonu betranulu: „Acum liberēza Dōmne pre servulu teu, ca au vedutu ochii mei mantuirea tea...“ asiă poti dice și Esc. Ta cându va veni diu'a că ceriulu sa Te chame la sine: „Iame dōmne ca au vedutu ochii mei biserica tea intarita, independinta și prin acest'a amu vedutu ajunsu scopulu dupa care tota viētia mea m'amu luptatu!“

Si acest'a cu atât'a mai cu mare mandria poti dice Esc. Tea, câtu nu numai ai vedutu infiintarea bisericii independente, ci mai vertosu, ca și infiintarea acestei e meritulu Esc. Tele.

traiesca numele teu, cu durere marturisim ca acōst'a aru fi numai de unu tempu scurtu, pentru că o generatiune mōre și alt'a vine, și asiă și numele și meritele Esc. Tele aru trăi și muri cu generatiunea de acum; inșă Esc. Tea poti fi asecuratu ca numele Esc. Tele va fi nemuritoriu, pentruca cându nu vomu fi noi, acelu lu va pestră și predă urmatoriloru nostri istoria, pastratōrea numeloru barbatiloru meritati pentru poporu.

Cine nu te-aru cunōce, sa intrebe cine a re-infiintatu autonomia bisericii noastre independente? sa vina și sa veda fruptele lucrārilor și sacrificieloru Tele aduse poporului romānu, și indata va scī prețiu meritele cari te facu in mijloculu poporului Teu nemuritoriu.

Si inainte de ce nedespartim de Tine de aici iti mai aducemu odata multiamire pentru intieptiunea cu care ai condusu sedintiele congresului nostru și ne despartim dela Escl. Ta cu rugarea acea ferbinte: că atotputerniculu sa permita că in mijloculu nostru mai multi indelungati ani sa vietuesci că sa poti conlucra la intarirea biserice noastre, la a cărei reedificare amu conlucratu la olalta și carea ca s'a infiintata e mai vertosu meritulu Escl. Tele. Ne despartim Esc. Ta intonāndu cu unu glasu unanimu: „Sa traiesca Metropolitulu și Archieppulu nostru.“ Sgomotoșe și neumerate ap'ause au urmatu acestei cuventări; iera facenduse linisce, Escelentia Sea Presantitulu Archiepiscopulu și Metropolitulu, miscatu pana la lacrimi, respunse, pre câtu ni au pututu remanea credincioșă memori'a, următoarele:

Dōniloru! Operatulu ce a-ti seversitu este dovēd'a libertății confessionale, de carea ne bucuram noi astadi. Elu ne arata ca biserica noastră autonoma și independenta au semantatu prin lucrarea d-văstre semantia principiiloru democratice liberali constitutiunali, cari asigura libertatea consciinței și progresulu in cultura. O bucuria mare simtu eu in anim'a mea, cându vedu ca prin conlucrarea d-văstre s'a pusu temelia unoru institutiuni atâtu de folositoare cari institutiuni asigura libertatea cetățienesca și inaintēza folosulu patriei. Sa ne ferim deci dloru, că libertatea acest'a, carea avemu de a o multiam și iubitorulu de dreptate, a Regelu nostru, Franciscu Iosifu I, sa nu

